

Dřevěné terasy - návod na údržbu

Pečujte o dřevěné terasy

Dřevěné terasy jsou luxusní a reprezentativní podlahovinou. Aby však vaše dřevěná terasa vypadala co možná nejlépe, je nutné zvolit dobrý projekt a věnovat pozornost její pravidelné péči.

Zamezte nánosu hrubých nečistot a vyvarujte se možnosti mechanického poškození dřeva. Židle, stoly a ostatní nábytek opatřete ochrannými podložkami chránícími dřevěnou terasu proti promáčknutí a oděru. Terasu pravidelně čistěte od nanesených nečistot, zeminy, usazenin a pylů. Zamezíte tím prostupování nečistot póry do dřeva. Pod předměty stojící na terase jakou například stojany slunečníků, květináče, misky, rohožky se usazuje voda a vlhkost. Nedochází k možnosti rychlého a přirozeného vysychání dřeva a pod těmito předměty může docházet k tvorbě skvrn od dlouhodobé vlhkosti a nečistot. Proto předměty stojící na terase čas od času přenášejte nebo zajistěte, aby pod nimi docházelo k přirozenému vysychání a ventilaci vzduchu. Zamezíte tím tvorbě tmavých skvrn na dřevě.

Dřevo, které může rychle vyschnout po namočení, vydrží déle, než to, které zůstává mokré. Udržujte terasová prkna bez napadaného listí, borovicového jehličí a dalších nečistot, které mohou zadržovat vodu a vlhkost, umožníte tím dostatečné vysychání dřeva. Organické usazeniny jako listy, semena nebo jiné nečistoty, mohou na terase ucpávat mezery mezi jednotlivými prkny, voda pak může vytvořit kaluže a rozmočit organické usazeniny, ze kterých se může uvolňovat tříslovina, která je dále schopna podlahu zabarvit. Tyto organické usazeniny jsou silným potravinovým zdrojem pro plísně. Udržovat plochu terasy bez nečistot je nejjednodušší způsob, jak udržet čistou podlahu. Pokud se mezery začnou ucpávat, odstraňte usazeniny pomocí zahradní hadice, lopatky, stěrky nebo podobného nástroje, napomůžete tím uchování životnosti podlahy. Obecně bude k odstranění roztroušeného organického materiálu jako například listů, lepší použití elektrického zahradního fukaru nebo smetáku. Nahromaděné nečistoty odstraňte pomocí smetáku. Zkušené profesionály mohou použít tlakové mycí zařízení při nízkém tlaku pod 1.500 psi (10,3 MPa) v bezpečných vzdálenostech min 30 cm nad povrchem terasy. V nezkušených rukách by mohlo dojít k poškození terasy. Buďte krajně opatrní při používání tlakového čističe.

Povrchová úprava

Dřeviny určené pro venkovní použití dle své třídy své odolnosti nemusí vyžadovat chemické ošetření a je možné je ponechat bez povrchové úpravy. Ošetření dřeva vhodnou povrchovou úpravou však prodlužuje životnost dřeva, oddaluje proces zvětvávání a zvyšuje kvalitu povrchu. Životnost nátěrů je ovlivněna lokalitou, projektem a dalšími faktory. U dřevěných teras nebo horizontálních povrchů dřeva na západní a jižní straně je obvyklá četnost ošetřování 1x ročně. Trvanlivost transparentních terasových olejů se obecně pohybuje od několika měsíců po dva roky. Trvanlivost ovlivňuje například úroveň UV záření,

působení povětrnosti, síla a počet nanesených vrstev nátěru, stáří dřeva, množství obsažených pigmentů v nátěru a další vlivy. Aplikaci nátěrů provádějte dle instrukcí a doporučení uvedených v technických listech výrobců jednotlivých nátěrů.

Faktory ovlivňující životnost povrchové úpravy

Životnost povrchové úpravy dřeva je ovlivněna mnoha faktory. U horizontálních ploch je životnost nátěru menší a dochází k zvětvávání rychleji, než u svislých ploch a místům zastřešených či jinak chráněných. Nátěry přirozený proces zvětvávání dřeva zpomalují, ale nikdy nezastaví zcela. U aplikace nátěrů na nové dřevo je trvanlivost nátěru nižší v porovnání s natíráním starého dřeva. Nové dřevo obsahuje přírodní extraktivní látky a vykazuje vyšší hustotu, což do jisté míry omezuje pronikání nátěru hluboko do dřeva. Obecně tak u starého dřeva můžeme pozorovat delší trvanlivost nátěrů, vzhledem k hlubšímu napuštění olejí do dřeva. Z tohoto důvodu je doporučeno u nového zejména exotického dřeva aplikovat nátěry na olejové bázi nejdříve po jednom měsíci a u nátěrů na vodní bázi po 3 měsících od vystavení dřeva povětrnostním vlivům a uvolnění extraktivních látek. Nižší trvanlivost nátěrů lze rovněž pozorovat u projektů teras instalovaných v úrovni okolního terénu, bez dostatečného bočního odvětrání. Dilatační mezery mezi prkny v tomto případě nezajišťují dostatečnou ventilaci. Pod terasami v tomto případě vznikají vysoké zemní vlhkosti, které zvyšují vlhkost dřeva, způsobují efekty příčného průhybu, rozpínání dřeva a neumožňuje dostatečnou saturaci nátěrů. Dochází tak k vytlačení oleje ven ze dřeva a rychlého sprásování nátěru. U natřených ploch se můžeme také setkat s nesouměrným zvětváváním či sprásováním nátěru, které vzniká nesouměrnou vrstvou naneseného nátěru, tedy slabším nánosem vrstvy oproti místům se silnější vrstvou nánosu oleje. Také v místech, kde ve větší míře působí UV záření, voda, sníh, tepelný odraz světla od prosklených ploch, místa na které působí automatické závlahové systémy, použití soli od rozmrazování sněhu v zimních měsících, zvýšené mechanické opotřebení a jiné vlivy. Také se s tímto jevem setkáváme v místech, která jsou zastřešena či jinak zakryta oproti místům vystavených povětrnosti a dochází tak k nestejněmu sprásování nátěru. K procesu zvětvávání dochází na jižní a západní straně výrazně rychleji oproti plochám dřeva na východní a severní světové straně.

Výskyt třisek

Pokud je dřevo ponecháno bez povrchové úpravy, proces zvětvávání či vystavení dřeva povětrnostním vlivům snižuje hladkost povrchu a zvyšuje možnost výskytu třisek a tvorbu výsušných trhlin. Je-li třeba, zvýšit hladkost povrchu, jak u nového, tak u starého dřeva, přebruste plochu dřevěné terasy elektrickou bruskou. Ošetřování dřeva vhodným nátěrem výrazně snižuje riziko tvorby třisek a zvyšuje kvalitu povrchu dřeva. Základním stavebním prvkem dřeva jsou celulózová vlákna a proto, je možnost výskytu třisek přirozeným jevem.

Charakteristické vlastnosti dřeva

Rozhodnete-li se pro terasu z přírodního dřeva, je nutné akceptovat vlastnosti dřeva jako přírodního materiálu. Dřevo, které je vystaveno venkovním klimatickým vlivům, se musí vyrovnávat s mnoha faktory. Vysoké teploty, mráz, déšť, působení slunečního záření a další klimatické vlivy ovlivňují charakter dřeva a mění jeho vzhled. Ve dřevě se mohou objevovat trhliny, praskliny, korýtkování, změny v šíři a délce prken nebo zvětrávání povrchu. Ve dřevě se mohou ojediněle vyskytovat drobné otvory po dřevokazném hmyzu, který se vyskytoval v živých stromech a není schopen přežít proces úpravy, průmyslového sušení a fumigaci dřeva. Tyto vlastnosti se projevují u všech dřevin a jsou přirozenou vlastností tohoto přírodního materiálu, nelze je považovat za vadu.

Drobné otvory po dřevokazném hmyzu tzv. "Pin holes"

Součástí živých stromů je hmyz, který se běžně vyskytuje pod kůrou, v bělové části a ojediněle proniká i do jádrového dřeva. Tento hmyz není schopen přežít průmyslové zpracování dřeva, jeho sušení a fumigaci. Ve dřevu se však mohou vyskytovat pozůstatky po jeho působení v podobě velmi malých otvorů "dírek" o velikosti cca 0,5-2 mm, které jsou známé pod názvem "Pin holes". Možný výskyt těchto drobných otvorů po působení hmyzu je zmíněn v technickém listu výrobku a jejich výskyt není považováno za vadu.

Barevné odlišnosti

Dřevo je přírodní materiál zcela jedinečný a nenapodobitelný ve své struktuře, barvě a růstu vláken. Rozdílné barevné odstíny, mezi jednotlivými kusy jsou povoleny bez omezení a nejsou považovány za vadu. Barevné odchylky jsou nejčastěji způsobeny různým stářím kmenů. Zejména u tropických dřevin jsou i výrazné barevné odlišnosti zcela běžné. Vlivem působení UV záření a klimatických vlivů dochází časem k barevnému sjednocení a dále k zvětrávání.

Suky a další přirozené znaky dřeva

Suky a očka, zdravé či částečně srostlé, praskliny kolem suků, dřevové záběhy, pryskyřičné kanálky, mramorování a další přirozené znaky jsou nedílnou součástí dřeva. Přestože zejména tropické dřeviny mívají obvykle nízký počet suků, jejich počet a výskyt výše uvedených znaků je povolen bez omezení.

Stopy od prokladů tzv. "Sticker marks"

Dřevěné terasy a hranoly jsou během svého skladování prokládány například dřevěnými laťkami pro zajištění ventilace a také zvýšení stability paketů. Na povrchu dřeva se mohou následně objevit barevné stopy od těchto prokladů známe jako "sticker marks". Výskyt stop od prokladů na povrchu dřeva není vadou a je povolen. Po čase vystavení dřeva slunečnímu záření, vlivem zvětrávání a barevných změn tyto stopy po prokladech zmizí, stejně tak, pokud jsou tyto místa přebroušena elektrickou bruskou. Pro dosažení nejlepšího vzhledu se po instalaci dřevěné terasy doporučuje zbrusnění povrchu, které odstraní případné nečistoty, stopy po manipulaci a celkově zvýší kvalitu povrchu dřeva.

Oleje a mastné skvrny

Nejlépe odstraněním mastných a olejových skvrn je rychlé vyčištění. Čím déle zůstane olej nebo mastnota na povrchu, tím pravděpodobněji se nasákne do vláken dřeva a vyčištění bude velmi obtížné. Množství času záleží na typu skvrny, vystavení vodě a slunci a ostatních faktorech. K odstranění mastných nebo olejových skvrn, na které nestačí mýdlo a voda, použijte čistič nebo jiný komerční čisticí prostředek, určený pro váš typ podlahy. Postupujte dle doporučení výrobce a před čištěním celé podlahy přípravek vyzkoušejte na nenápadném místě. Pod gril nainstalujte ochrannou podložku, která pomůže chránit vaši podlahu před mastnými skvrnami.

Plísně

Plísně jsou běžnými životními formami vyskytující se v našem prostředí. Plísně rostou na rozpadajících se organických materiálech spadane listy, pyl. Drobné a lehké spóry plísní cestují snadno vzduchem a různá podnebí s měnící se teplotou, vlhkostí a zdroji organických živin vytváří plísním podmínky pro přežití. Široká paleta stavebních materiálů včetně betonu, výrobků ze dřeva, vinylových desek a mnoho dalších materiálů se mohou stát potenciální místem růstu plísní. Chcete-li minimalizovat tvorbu plísní na vaší terase, čistěte ji tak často, jak jen to bude nutné, dle potřeby, nejméně však dvakrát ročně. Je důležité odstraňování listů, nečistoty a jiných organických materiálů, které poskytují zdroj potravy pro rozvoj plísní. Pro čištění a odstraňování forem plísní existuje mnoho komerčních produktů. Dodržujte pokyny výrobce a použijte čisticí prostředky v rámci stanovené doby použitelnosti. Nemíchejte čisticí prostředky dohromady, jinak by mohly nastat škodlivé chemické reakce. Nikdy nepoužívejte bělidla a kyseliny.

Skvrny od taninu - tříslovin

Tanin - tříslovina (přírodní barvivo a pryskyřice) se přirozeně vyskytuje ve všech dřevinách a někdy migruje na povrch dřeva tam, kde je povrch dřevěných vláken vystaven slunci a vodě. Taninové skvrny se časem samy rozpustí působením deště a vody. Podle sezóny to může trvat několik týdnů až několik měsíců. K urychlení odstranění taninových skvrn lze použít čistič a odšedovač dřeva nebo jiné komerční čisticí prostředky určené pro váš typ podlahy. Dodržujte pokyny výrobce a před čištěním celé podlahy vyzkoušejte prostředek na nenápadném místě.

Tvorba mechů a zeleného povlaku

Růst mechů a zeleného povlaku se objevuje všude tam, kde jsou vytvořeny vhodné podmínky k jejich růstu, zejména působením dlouhodobé vlhkosti, bez možnosti vysychání a čištění. Růst mechů v těchto případech můžeme pozorovat nejenom na organických, ale i dalších materiálech jako například kámen nebo beton. Odstraňování je možné pravidelnou údržbou a používání přípravků působících proti růstu mechů například Saicos odšedovač zeleného povlaku.

Dřevokazné houby a hniloba

Výskyt dřevokazných hub a s tím spojená hniloba se může vyskytnout v

podmínkách, které poskytují vhodné prostředí pro jejich růst. Houba potřebuje ke svému vývoji podmínky a podhoubí roste, jelí dřevo dlouhodobě ve vlhkém prostředí. Hniloba dřeva vzniká tím, že hyfy hub vylučují fermenty, jimiž rozpouštějí buněčné stěny dřeva a přeměňují celulózu, hemicelulózu a lignin v rozpustné sacharidy, kterými se houba živí. Houby se množí výtrusy a podhoubím. Aby mohla dřevokazná houba na dřevě růst, musí být tyto podmínky pro její růst splněny dlouhodobě. Pro snížení rizika výskytu dřevokazných hub je doporučeno naplánovat projekt terasy tak, aby byl pod terasou byl vytvořen dostatečný prostor pro ventilaci vzduchu a vysychání. Terasa byla nad okolním terémem, byl zajištěn volný odtok vody pod terasou tak, aby se voda či vysoká vlhkost nezadržovala pod palubkami nebo roštem. Zadržování vysoké vlhkosti pod terasou by mohlo mít za následek korytkování, deformace, snížení životnosti dřeva a zvýšené riziko tvorby plísní, hniloby či výskytu dřevokazných hub.

Přírodní barvivo

Většina tropických dřevin obsahuje větší či menší množství přírodního barviva, které se vyplavuje vlivem působení deště či zvýšené vlhkosti ven ze dřeva ve formě hnědé tekutiny. Proces a doba vyplavování barviva je závislá na míře přímého vystavení dřeva povětrnostním vlivům a zejména dešti. U dřeva, které je vystaveno přímým povětrnostním vlivům a dešti, trvá proces vyplavení obvykle dle četnosti a intenzity dešťů v řádu týdnů. Dbejte na to, aby přírodní barvivo, které se během deště bude z dřeviny vyplavovat, neobarvilo místa pod a v okolí. Odvod dešťové vody zajistíte trubkovým svodem.

Šednutí a zvětrávání dřeva, příčiny a renovace

Dřevo vystavené povětrnostním vlivům, zejména slunečnímu záření a dešti, vykazuje po určité době změny barvy a struktury svého povrchu. V místech s dostatečnou možností vysychání a ventilace vzduchu se nejčastěji jedná o změnu do šedo stříbrného odstínu, které se projevuje dle intenzity slunečního záření a deště v průběhu několika měsíců. V případě, že je dřevo vystaveno působení zvýšené vlhkosti, bude se projevovat zvětrávání změnou do tmavého mnohdy až skvrnitého odstínu. U ploch dřeva, které je pouze částečně či zcela chráněno přesahem či střechou, bude docházet k nerovnoměrnému zvětrávání oproti plochám pod otevřenou nezakrytou oblohou. Zvětrávání je přirozený proces a jedná se o rozpad vrchní vrstvy dřeva a jeho stavebních prvků ligninu a celulózy vlivem působení povětrnosti a UV záření. Tyto jevy se projevují u všech dřevin bez rozdílu, pouze u tmavých dřevin jsou viditelné rychleji než u světlých. Tuto tenkou zešedlou vrstvu lze odstranit mechanicky, to znamená zbrúšením povrchu či chemicky pomocí speciálního odšedovače šedi. Dalším typickým projevem zvětrávání dřeva je i tvorba výsušných trhlin, sesychání či bobtnání dřeva, hrubá struktura povrchu, odlupování jarních přírůstků a další charakteristické projevy dřeva vystaveného působení povětrnostních klimatických vlivů. Použití chemického odšedovače lze účinně použít pouze do doby kdy zvětrání prostoupí více do hloubky, což bývá obvykle do 2-3 let dle druhu dřeva. Poté již použití chemických odšedovačů není obvykle účinné a jedinou variantou bude zbrúšení povrchu, případně ponechat dřevo se zvětralým povrchem.

Jaké jsou příčiny černání dřeva

Černání povrchu se projevuje častěji u vodorovných ploch vystavených povětrnosti, u kterých dochází k snazšímu usazování nečistot, působení prachových částic a spadu. Černání dřeva je způsobené pozvolným prostupováním nečistot společně se zvýšenou vlhkostí makropóry do dřeva, kde dochází k jejich usazování. Současný světový trend přírodních ochranných terasových nátěrů nechávající dřevo s otevřenými póry, umožňujícími přirozené vysychání, nezamezí prostupování prachových částic, ani zvětrávání dřeva. Odstraňování začernání dřeva je možné provádět slabým roztokem kyseliny šťavelové, čistěčem Saicos odšedovač šedi nebo mechanicky zbrúšením povrchu. Dřevěné terasy jsou nádhernou reprezentativní venkovní podlahovinou. Aby vaše terasa byla stále v dobré kondici a i po mnoha letech vypadala krásně, je nutné věnovat péči jejímu povrchu. Dřevo vystavené venkovním vlivům přirozené stárne a prachové částice, spad a jiné nečistoty mění její vzhled. Terasu pravidelně čistěte od nanesených nečistot, zeminy, usazenin a pylů. Zamezíte tím prostupování nečistot makropóry do dřeva. Zejména na světlých dřevinách je působení nečistot více viditelné. Pod předměty, které jsou umístěny na terase, jako jsou například stojany slunečníků, květináče, misky, rohožky se usazuje voda a vlhkost a nedochází k možnosti rychlého a přirozeného vysychání. Pod těmito předměty může docházet k tvorbě skvrn od dlouhodobé vlhkosti a nečistot. Předměty stojící na terase čas od času přenášejte nebo zajistěte, aby pod nimi docházelo k přirozenému vysychání a ventilaci vzduchu. Zamezíte tím tvorbě tmavých skvrn na dřevě. Zamezte kontaktu dřeva s korozivními kovy, které na dřevě vytváří modro černé tmavé skvrny. Vyvarujte se v blízkosti dřeva řezání či obrábění kovů.

Vyvarujte se kontaktu dřeva s korozivními kovy

Většina dřevin při kontaktu s korozivními kovy vytváří na svém povrchu modro černé skvrny, které jsou těžko odstranitelné. Zamezte proto kontaktu korozivních kovů se dřevem. Pro instalaci používejte pouze spojovací materiál nerezové oceli. Zamezte rovněž kontaktu korozivních kovů se dřevem, broušení či řezání kovů v blízkosti vaší terasy, kdy by se kovový prach či jeho části mohly dostat na povrch dřeva a způsobit obarvení. Kovové částice či kovový prach společně s působením vlhkosti vytváří na dřevě modro černé skvrny případem je použití nevhodného spojovacího materiálu nebo zanešení kovového prachu z řezání či broušení kovů na povrch dřeva. Snaha odstranění korozivních skvrn pomocí chemických odšedovačů šedi není obvykle účinná a je nutné přistoupit ke zbrúšení povrchu dřeva. Použití ochranných nátěrů dřeva nezamezují tvorbě korozivních skvrn. Odstraňování zvětralého povrchu či začernání dřeva vlivem nečistot pomocí chemického odšedovačového přípravku je účinné pouze do té doby, než zvětrání pronikne více do hloubky dřeva. Účinná doba pro odstranění zvětralého povrchu pomocí chemických odšedovačů je obvykle do 2-3 let dle druhu dřeva. Poté je další možnou variantou obnovy zbrúšení povrchu dřeva.

